

[illegible]

Latin height figures 1234567890 ואלו ספרות בגובה הלטינית

"כל ימי - כך מספר בנימין השלישי בעצמו - כל ימי נתגדלתי בק"ק בטלון, דמתקריא טונוידיבקה, בה היתה הורתי ולידתי, בה למדתי ודעה קניתי, ובה נשאתי, למזל-טוב, את זוגתי הצנועה מרת זלדה תחיה." בטלון היא עיר קטנה באחד המקומות הנשכחים מרגל אדם, ודבר אין לה כמעט עם הישוב, וכשיזדמן לשם פעמים אחד מעוברי-דרך, משגיחים לו מן החלונות ומציצים מן החרכים, משתוממים ומשתאים: מי הוא זה ומאין זה, מה לו פה ומי לו פה, ולמה נתכוון בביאתו? מפני שביאה בעלמא בלא כלום אי אפשר, וכי לחנם נושא אדם את רגליו והולך ובא על לא דבר! מסתמא יש דברים בגו, ואין המקרה הזה אומר אלא דרשני - הבה נתחכמה לו!... והנה המורלה וקול דברים ובטלונים נאספים - זה בא בחכמתו וזה בבקיאותו בהויות-העולם, ולהשערות וסברות אין קץ. ישישים עומדים ומספרים לדוגמא מעשה בפלוני ופלוני שנזדמנו לקק"ם בשנת כך וכך. מנבלים את פיהם במי-לידביחותא, שהשתיקה יפה להן. הגברים מחזיקים איש בפאת-זקנו ומשחקים; זקנות עושות עצמן כועסות וגוערות בהלצנים בנזיפה וגיוחך כאחד; נשים צעירות משפילות ראשן, יד לפה ושוחקות בתרועה. השיחה בענין זה מתגלגלת מבית לבית, ככדור של שלג, ובדרך הלוכה היא מתגדלת יותר ויותר עד שהיא מתגלגלת ובאה ללשכת אחורי התנור בבית-המדרש, לאותו מקום שהוא מקלט לכל מיני שיחות וסודות בעסקי משפחה, במילי-דשמיא ובמילי-דעלמא - בעניני המדינות, בשומת עשרו של קורח ורכושו של רוטשילד ושאר הנגידים המפורסמים, ובספרי-מעשיות על עשרת השבטים ועל "היהודים האדמונים" וכיוצא בהם - ושם יעיין בהם ועד מיוחד של בטלנים יהודים בעלי-צורה, שמפקירים נשיהם ובניהם ועוסקים בכל הענינים הללו באמת ואמונה, שלא על מנת לקבל שכר על טרחם ועמלם אפילו פרוטה אחת. מלשכת אותו בית-דין של מטה הענינים הולכים פעמים ועולים לבית-דין של מעלה על האיצטבא העליונה בבית-המרחץ ונחתכים שם במותב פני העיר ובעלי-הבתים החשובים. התגורר כמעט שלא היה נפגע פעם אחת בישיבה של מעלה זו, ואלמלא פרקליטים אחדים שהיו לו שם אותה שעה מי יודע מה היה בסופו, ורוטשילד העלוב אף הוא כמעט שלא הפסיד בענין רע ממון הרבה, כדי עשרה או עשרים מיליון, ונעשה נס ונתגברה החמימות על האיצטבא העליונה בהיסח-הדעת והיתה שעת רצון לזכות אותו בריוח מרובה של אלפי-אלפים אדומים בבת-אחת!

ובעצמם בני העיר בטלון רובם ככלם אביונים גדולים וקבצנים נוראים, לא עליכם, אבל הכל מודים שהם אביונים שמחים, קבצנים טובי-לב, ובעלי-בטחון משונים. כשאתה שואל את הבטלוני: רבי יהודי, במה אתה עוסק וממה אתה ניזון? הוא עומד מבלבל ואינו יודע מה להשיב. ולאחר שנתישבה דעתו עליו הוא משיב לך בגמגום כהאי לישנא:

- ניזון, ממה אני ניזון, למשל? הבל הבלים! יש אלהים, אומר אני לך, למשל, היושב וזן את כל בריותיו בטובו הגדול. מזון לא חסר ואל יחסר לנו, אומר אני לך, למשל.

- אף על פי כן עסקך במה? איזו אומנות או פרנסה מן הפרנסות בידיך?

- יהי שם ה' מבורך. אני, כשם שאני לפניך בקומתי וציוני, למשל, מתנה טובה יש לי מאת השם יתברך: פרקי נאה וקולי נעים! והריני עובר לפני התבה ומתפלל מוספים בימים הנוראים באחת העירות בסביבה זו. מוהל אומן אני ונוקד מצות, שאין דוגמתי בעולם, ופעמים מזווג זווגים אני, גם אחוזת-עולם לי - כמו שאתה רואה אותי, למשל - מקום לשבתי בבית הכנסת. אגב יש עמי בביתי - יהא נא הדבר כמוס עמנו - מעט משקה, למשל, יי"ש למכירה, שממשיך לי שפע פורתא, גם עז חולבת לי, אל תשלט בה עינא בישא, ואף היא תשפיע לי מעט מדדיה, וגם יש גואל קרוב לי בסביבה זו, איש אמיד ואדם חשוב, ואף הוא חונן ונותן, באונס או ברצון, וחוזר ונותן בשעת הדחק. וחץ לזה אני אומר לך, למשל, הבורא יתברך שמו הוא אב הרחמים וישראל רחמנים בני רחמנים, אומר אני לך, למשל, ומה יתאונן אדם חי?...

אף על זה ראויים הבטלונים לשבח, שהם שמחים בחלקם ואינם מן המהדרין כל כך באכילה ובהלבשה. אפילו אם הקפוטה של שבת, למשל, קרועה ומדולדלת ושוליה מזוהמים בטיט - אין חוששין לכך, העיקר שהיא בגד משי ומבהקת, ואם היא נעשית ככברה קרעים-קרעים בכמה מקומות והעור מציץ בהם, מה איכפת לנו, ולמאי נפקא מינה? מי פתי יעמד ויסתכל בזה? ולא יהא זה כ"פיאעטס" - במה גרע כחו של עור-הגוף מעקבות מגולין, וכי תפוח-עקבו של אדם לאו עור ובשר הוא? פת קיבר ותבשיל של גריסין למי שיש לו - סעודה מספקת וטובה היא, ואין צורך לומר "חלה" של סולת נקיה עם צלי "רוסילפלייש" בערב-שבת, למי שזוכה לכך, זהו ודאי מאכל מלכים, שאין בעולם יפה ממנו. וכשאתה עומד לפנייהם ומספר, למשל, בשאר מטעמים ומיני מזונות, מלבד דגים ורוטב וצלי-קדירה ולפת, הרי דברך נראים להם תמוהים ומשונים, וכל אחד מלגלג ואומר בדברי-חידודין כאלו אתה שוטה ומשטה בהם בדברי-הבאי - עורבא פרח, שכוי פרח באויר והטיל ביצה! חרוב שניטל לברכה בחמשה עשר בשבט, זהו אצלם המשובח בפירות הארץ, שאין כיוצא בו. כיון שרואים אותו - זכר ארץ-ישראל לפנייהם בא, מסתכלים ומסתכלים בו ונאנחים, עיניהם ליה ואומרים: הוי, ותוליכנו, אבינו אב הרחמן, קוממיות - קוממיות בכל דקדוקיה וכוונותיה, לארצנו - שהחרובין מאכל עזים שם... ומעשה אדם מישראל, שהביא פעם אחת למקור-מנו תמר, ויהי לפלא, והיו כל בני העיר, למקטנם ועד גדולם, רצים לראותו. נטלו את החומש והראו בו באצבע, שהתמר, תמר זה, כתוב בתורה! אטו מילתא זוטרתא היא, זה התמר הרי הוא מארץ-ישראל!... הביטו לו - וארץ-ישראל נצנצה במחזה לנגד פניהם: הנה עוברים את הירדן! הנה מערת המכפלה! הנה קבר רחל אמנו! הנה כותל-מערבי! הנה טובלים ושולקים ביצים בחמי-טבריא! הנה עולים על הר-הזיתים, אוכלים חרובים ותמרים עד בלי די, ונותנים לתוך הכלים מלא חפנים מעפר הארץ!... אוי, אוי, היו נאנחים, ועיניהם מקור דמעה.

וְהִי הַיּוֹם וַיִּשְׁכַּב שְׁלֹמֹה תַּחַת תְּאֵנָה בְּגֵנוֹ, לְנוֹם אֶת־תְּנוּמַת הַצִּהְרִים, וַשְּׁנֵי שׁוֹמְרֵי רֹאשׁוֹ עוֹמְדִים עָלָיו דּוֹמָם מִרְאֲשׁוֹתָיו וּמִנְפָּנָפִים בְּמִנִּיפּוֹת, לְהָשִׁיב מַעְלֵיו אֶת־הַזְּבוּבִים. וַיְהִי אַךְ נֶאֱחָזוּ שְׁמוּרוֹת עֵינֵי הַמֶּלֶךְ וַתַּעֲבֹר דְּבוּרָה קִטְנָה מְשׁוֹטְטָה, וְהִיא לֹא הִשְׁגִּיחָה בְּמִנִּיפּוֹת, וַתֵּרֶד וַתִּשָּׁב עַל אֵף הַמֶּלֶךְ וַתַּעֲקָצֶהוּ. וַיִּיקֶץ שְׁלֹמֹה וַיִּתֵּר מִמְּקוֹמוֹ. וַיֵּדַע אֶת־אֲשֶׁר נַעֲשָׂה לוֹ, וַיִּחַר אָפּוֹ. כִּי חָד הַכָּאֵב מֵאֵד – כָּפִי הַמַּאֲכָלִת! וְגַם אָפּוֹ בָצַק וַיֵּאָדָם כְּרֵמוֹן. וַיִּבְקֹשׁ שְׁלֹמֹה אֶת־בֵּת הַמֶּרִי לְכִסְרָה לְכַדּוֹנָה; וַיַּחֲפֹשׂ וַיִּמְשֹׁשׁ – וַאֲיַנְנָה, כִּי עַד כֹּה וְעַד כֹּה וְהַפּוֹחֲזֹת נִמְלָטָה עַל נַפְשָׁהּ וַתַּעֲלֶם. וְאַף הַמֶּלֶךְ עוֹדְנוֹ תוֹפֵחַ וְצָבָה מִרְגַּע לְרַגַּע, וַיִּפְרָץ לָרֵב, עַד הִיּוֹתוֹ קַשְׁוֹא. וַיִּזְעַף לֵב הַמֶּלֶךְ בְּקִרְבּוֹ וְכָל־פָּנָיו הִפְכוּ חֲמָץ. אַזְּ צוּהַ הַמֶּלֶךְ בַּחֲמָתוֹ לְהִבְהִיל אֶלְיוֹ אֶת־כָּל־הַדְּבוּרִים וְאֶת־כָּל־הַצִּרְעִים וְאֶת־כָּל־הַגְּזִים וְאֶת־כָּל־הַיִּתּוּשִׁים וְאֶת־כָּל־הַיִּבְחוּשִׁים וְאֶת־כָּל־הַבִּקּוֹת הַדִּקּוֹת וְהַדִּקּוֹת מִן הַדִּקּוֹת אֲשֶׁר בְּגֵנוֹ וְאֲשֶׁר בְּכָל־סִבִּיבוֹתָיו, הַקְּרוּבִים וְהַרְחוּקִים. וַיִּחְרְדוּ מִסְּגִיחָם וּמִכְּוִירוֹתֵיהֶם כָּל־הַדְּבוּרִים וְכָל־הַצִּרְעִים וְכָל־הַיִּתּוּשִׁים וְכָל־יֵתֶר בְּנֵי הַזִּמְזוּמִים לְמִיגִיחָם, וַיִּנְהָרוּ מֵאֲשֶׁרֵהֶם שֵׁם מִקְרֹב וּמִרְחוֹק, וַיִּרְדּוּ אֶל הַמֶּלֶךְ מִחֲנוֹת מִחֲנוֹת, הַמוֹנִים הַמוֹנִים, כְּכֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם לָרֵב, מִלְכָּה מִלְכָּה וּנְחִילָה, מִחֲנָה מִחֲנָה וּנְגִידוֹ, וְכָלֶם בְּהוֹלִים, וְכָלֶם הוֹמִים, וְכָלֶם מְזַמְזָמִים, וְכָלֶם שׁוֹקֵקִים, מִשְׁתָּאִים לְדַעַת: מָה הַדְּבָר? מָה־זֶּה וְעַל מָה־זֶּה?

וְהַמֶּלֶךְ בַּחֲרוֹת אָפּוֹ רָסַע בְּרִגְלָו וַיִּקְרָא:

”הֵס!”

וַדְּמַמַּת אֱלֹהִים נִפְלָה פָּתָאם בְּכָל־הַמִּחְנוֹת. אֵין נוֹדֵד כְּנָף וּמְזַמֵּם. אַזְּ הַכִּירוּ וַיֵּדְעוּ כָלֶם כִּי אַכֹּן גְּדוֹל וְעָצוֹם הָאֵף, עָצוֹם וְרֵב עַד מֵאֵד.

וְאַף הַמֶּלֶךְ פָּשָׁה בִּינְתִים הוֹסֵף וּפָשָׁה וַיְהִי כְּנֹאֵד מִמֶּלֶא עַד שִׁפְתּוֹ חֲדוּדִי זְכוּכִית וּמִחֲסִים דִּקִּים וְלוֹהֲטִים הַבּוֹקָעִים לְצֵאת. וַיִּצְעַק הַמֶּלֶךְ בְּכֹאבוֹ וּבַחֲמָת אָפּוֹ הַבוֹעֵר:

”מִי בָכֶם בֶּן הַבְּלִיעַל אוֹ בֵּת נַעֲוֹת הַמִּרְדּוֹת אֲשֶׁר מְלֹאוֹ לָבוֹ, אוֹ מְלֵאָה לָבָה, לַעֲשׂוֹת לְמֶלֶךְ כֹּה!”

וּבְאִמּוֹר הַמֶּלֶךְ ”כֹּה!” וַיִּנְעַב בְּהוֹן יָדוֹ אֶל הַנֹּאֵד, כְּמִרְאָה בְּאֶצְבַּע: רֹאוּ, מָה עוֹלְלָתֶם לְמֶלֶךְ!

רַגַּע הִחְרִישׁוּ הַדְּבוּרִים, כִּי נִדְּהֵמוּ מֵאֵד מִפְּחַד הַמֶּלֶךְ וּנְעִירָתוֹ; וְאוֹלָם בְּרַגַּע הַשְּׁנִי הִתְאַוּשְׁשׁוּ מְעַט, וַתַּעֲבֹר הַמֶּלֶכָּה חֲרִישִׁית מִמִּחְנָה אֶל מִחְנָה, הַמִּית מְבוֹכָה וְתִמְהוֹן לָבָב; הוּי, הוּי, מִי וּמִי עָשָׂה אֶת הַתּוֹעֲבָה? מִי הוּא זֶז־זֶז וְאִי־זֶז הוּא?

וְעַד הֵם מְזַמְזָמִים חֲרַשׁ וּדְבוּרָה קִטְנָה הִתְנַשְּׂאָה מִקְרֵב הַמִּחְנָה, וַתִּישֹׁר וַתַּעֲף עַד לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וַתַּעֲמֵד וַתֹּאמֶר:

”הִנְנִי בְּיָדְךָ, אֲדוֹנִי הַמֶּלֶךְ! אֲנֹכִי הַחוּטָאִת!”

”אַתָּה?! – נָהֵם שְׁלֹמֹה כְּכִפִּיר וְאָפּוֹ כְּלִפִּיד יִבְעֵר – עַל אֵף הַמֶּלֶךְ? וְלֹא יִגְרַת מִפְּנֵי הָאֵף?”

”אַל בָּאֵף, אֲדוֹנִי הַמֶּלֶךְ! חִלְלָה לְבַת אֲמִתָּה מִפְּגַע בְּזָדוֹן בָּאֵף מְשִׁים זֵי, כִּי רַק מֵאִנְלֵת וּמִבְּלִי דַעַת. וְאֵנִי דְבוּרָה קִטְנָה וְרַכָּה, יְמִי מִסָּפֵר, וְסִקְלָה, סִקְלָה אֲנִי מֵאֵד. לֹא לְמִדַּתִּי עוֹד דַּעַת לְהַבְחִין בֵּין אֵף לְפָרַח וּבֵין אֵף לָאֵף. וְאַף כִּי אֵף אֲדוֹנִי הַמֶּלֶךְ, אֲשֶׁר רִיחַ לוֹ כְּשׁוֹשָׁן וּמִרְאָה לוֹ כְּתַפּוּחַ. הַתְּחַשֵּׁב לְדְבוּרָה בֵּת לֹא בִינּוֹת לַחֲטָאִת, אִם בְּשׁוּטָה אַחֲרֵי עֵינֶיהָ חֲמִידָה רַגַּע אֶחָד בְּלָבָה אֵף נִהְדָּר וּמִפְּאֵר כְּזֶה, וַתַּעֲט אֶלְיוֹ לְמָץ מִמֶּנּוּ קִרְט צוּף?”

בְּחֲמָץ פָּנֵי הַמֶּלֶךְ נִגְלוּ כֹה וְכֹה שְׁנִים שְׁלֹשָׁה צִחְצוּחִי דְּבִשׁ וְחֲצִי רַגַּע נִדְּמָה כִּי בְּאֶחָד מִן הַקְּמִטִּים הַדִּקִּים אֲשֶׁר מְסֻבִּים לְזוּיוֹת שִׁפְתָיו כְּאֵלוֹ חֲתָרָה לַעֲלוֹת גַּם בֵּת־שְׁחוֹךְ כָּל־שָׂהִיא. אֵין זֹאת כִּי אִם יִשְׁרָה בֵּת־הַדְּבוּרָה הַחֲרוּצָה בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ. וְאוֹלָם הַמֶּלֶךְ זָכַר כְּרַגַּע אֶת־עֲזָזוֹ אָפּוֹ וַיִּרְעַם פָּנָיו וַיֹּאמֶר:

”וַיִּמָּה בְּפִיד עוֹד, הַפּוֹחֲזָת? רֹאָה אֲנִי כִי שִׁפְתָּה אֲתֵּךְ. אֵין זֹאת כִּי אִם לְסַחֲת אֶת־לְשׁוֹנְךָ מִזְקָנְתָּךְ אֶשֶׁת לְפִידוֹת, מְנוּחָתָה כְּבוֹד.”

וְהַדְּבוּרָה הוֹסִיפָה אִמָּץ וַתִּדְבֹּר:

”וְלוֹ יְהִי כִי חֲטָאִתִּי, הֲאֵין תִּפְאָרַת מְלָכִים נִשָּׂא פֶשַׁע? תִּקְטֹן וַתַּעֲצֹר נָא אָפּוֹ הַיּוֹם הַזֶּה בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ גַּם חֲטָאִת בֵּת אֲמִתָּה הַדְּלָה כְּקִטְוֹן שִׁקְלָה וְכִצְעֵר יְמִיָּה וְהַעֲרִכָתָ לָהּ אֶת־אַפָּךְ אַךְ הַפַּעַם. וּמִי יוֹדַע אִם לֹא זָבָא יוֹם וּמִצָּא אֲדוֹנִי הַמֶּלֶךְ חֲפָץ וּמוֹעִיל גַּם בְּקִטְנַת אֲרֶץ כְּמוֹנִי וְהַשִּׁיבוֹתִי גְמוּלָה לְאֲדוֹנִי הַמֶּלֶךְ.”

הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הִצְהִילוּ כֹה אֶת־לֵב הַמֶּלֶךְ עַד כִּי סָרָה כְּמַעַט מַעְלָיו כַּל־רוּחוֹ הַרְעָה, וּבִתְתּוֹ קוּלוֹ בְּשָׁחוֹךְ עָנָה וַיֹּאמֶר:

”אִי עֲזַת מִצַּח? הִבֵּךְ יִמְצָא הַמֶּלֶךְ חֲפָץ וּמוֹעִיל? אִם אֶת תִּגְמָלִי לוֹ? נוֹסִי כְרַגַּע, וְאִם אֵין...”

עוֹד הַדְּבָר בְּפִי הַמֶּלֶךְ וְהַדְּבוּרָה הַקִּטְנָה פָּרְשָׁה כְּנָפֶיהָ וַאֲיַנְנָה.

וְאוֹלָם הַמֶּלֶךְ כְּאֲשֶׁר הִחַל לְצַחוֹךְ, צַחוֹךְ צָחַק עַד אֵין כֹּחַ, וַיִּתְנוּדֵד כְּלוּלָב בְּיָד מְנַעֲנְעוֹ מֵרֵב צַחוֹךְ, וּבִתְתּוֹ נִדְּיוֹ עַל חִלְצָיו קָרָא:

”הוּי, הוּי, סִמְכוּנִי בְּאִשִּׁישׁוֹת! רְפוּדוֹנִי בְּתַפּוּחִים! הַשְּׁמַעְתֶּם? הִיא תִּשָּׁב גְּמוּלָה לְמֶלֶךְ!...”

וּכְטוּב לֵב הַמֶּלֶךְ בְּצַחוֹךְ, וַיִּשָּׂא גַם לְכָל־הַדְּבוּרִים בְּעִבּוֹר הַדְּבוּרָה הַקִּטְנָה בֵּת הַחִיל וַיִּשְׁלַחַן מַעְלָיו בְּשָׁלוֹם.

וְהַמֶּלֶךְ מִרַח בְּעֵצַת הָרֹפְאִים עַל אָפּוֹ אֶת־אֲשֶׁר מִרַח, וַיִּרְפָּא, וַיִּשָּׁב אָפּוֹ וַיְהִי כְּבִרְאשׁוֹנָה. וּבִרְבַּ הַיָּמִים וְלֹא זָכַר הַמֶּלֶךְ אֶת־בֵּת הַדְּבוּרִים וַיִּשְׁכַּחָנָה.

ואלו ספרות בגובה הלטינית 1234567890

"כל ימי - כך מספר בנימין השלישי בעצמו - כל ימי נתגדלתי בק"ק בטלון, דמתקריא טונוידיבקה, בה היתה הורתי ולידתי, בה למדתי ודעה קניתי, ובה נשאתי, למזל-טוב, את זוגתי הצנועה מרת זלדה תחיה." בטלון היא עיר קטנה באחד המקומות הנשכחים מרגל אדם, ודבר אין לה כמעט עם הישוב, וכשיזדמן לשם פעמים אחד מעוברי-דרך, משגיחים לו מן החלונות ומציצים מן החרכים, משתוממים ומשתאים: מי הוא זה ומאין זה, מה לו פה ומי לו פה, ולמה נתכוון בביאתו? מפני שביאה בעלמא בלא כלום אי אפשר, וכי לחנם נושא אדם את רגליו והולך ובה על לא דבר! מסתמא יש דברים בגו, ואין המקרה הזה אומר אלא דרשני - הבה נתחכמה לו!... והנה המולה וקול דברים ובטלונים נאספים - זה בא בחכמתו וזה בבקיאותו בהויות-העולם, ולהשערות וסברות אין קץ. ישישים עומדים ומספרים לדוגמא מעשה בפלוני ופלוני שנזדמנו לקק"ם בשנת כך וכך. מנבלים את פיהם במילי-דביחותא, שהשתיקה יפה להן. הגברים מחזיקים איש בפאת-זקנו ומשחקים; זקנות עושות עצמן כועסות וגוערות בהלצנים בניזפה וגיוחך כאחד; נשים צעירות משפילות ראשן, יד לפה ושוחקות בתרועה. השיחה בענין זה מתגלגלת מבית לבית, ככדור של שלג, ובדרך הלוכה היא מתגדלת יותר ויותר עד שהיא מתגלגלת ובהא ללשכת אחורי התנור בבית-המדרש, לאותו מקום שהוא מקלט לכל מיני שיחות וסודות בעסקי משפחה, במילי-דשמיא ובמילי-דעלמא - בעניני המדינות, בשומת עשרו של קורח ורכושו של רוטשילד ושאר הנגידיים המפורסמים, ובס' פורי-מעשיות על עשרת השבטים ועל "היהודים האדמונים" וכיוצא בהם - ושם יעיין בהם ועד מיוחד של בטלנים יהודים בעלי-צורה, שמפקירים נשיהם ובניהם ועוסקים בכל הענינים הללו באמת ואמונה, שלא על מנת לקבל שכר על טרחם ועמלם אפילו פרוטה אחת. מלשכת אותו בית-דין של מטה הענינים הולכים פעמים ועולים לבית-דין של מעלה על האיציטבא העליונה בבית-המרחץ ונחתכים שם במותב פני העיר ובעלי-הבתים החשובים. התורג כמעט שלא היה נפגע פעם אחת בישיבה של מעלה זו, ואלמלא פרקליטים אחדים שהיו לו שם אותה שעה מי יודע מה היה בסופו, ורוטשילד העלוב אף הוא כמעט שלא הפסיד בענין רע ממון הרבה, כדי עשרה או עשרים מיליון, ונעשה נס ונתגברה החמימות על האיציטבא העליונה בהיסח-הדעת והיתה שעת רצון לזכות אותו בריוח מרובה של אלפי-אלפים אדומים בבת-אחת!

ובעצמם בני העיר בטלון רובם ככלם אביונים גדולים וקבצנים נוראים, לא עליכם, אבל הכל מודים שהם אביונים שמחים, קבצנים טובי-לב, ובעלי-בטחון משונים. כשאתה שואל את הבטלוני: רבי יהודי, במה אתה עוסק וממה אתה ניזון? הוא עומד מבלבל ואינו יודע מה להשיב. ולאחר שנתישבה דעתו עליו הוא משיב לך בגמגום כהאי לישנא:

- ניזון, ממה אני ניזון, למשל? הבל הבלים! יש אלהים, אומר אני לך, למשל, היושב וזן את כל בריותיו בטובו הגדול. מזון לא חסר ואל יחסר לנו, אומר אני לך, למשל.

- אף על פי כן עסקך במה? איזו אומנות או פרנסה מן הפרנסות בידיך?

- יהי שם ה' מבורך. אני, כשם שאני לפניך בקומתי וציוני, למשל, מתנה טובה יש לי מאת השם יתברך: פרקי נאה וקולי נעים! והריני עובר לפני התבה ומתפלל מוספים בימים הנוראים באחת העירות בסביבה זו. מוהל אומן אני ונוקד מצות, שאין דוגמתי בעולם, ופעמים מזווג זוגים אני, גם אחוזת-עולם לי - כמו שאתה רואה אותי, למשל - מקום לשבתי בבית הכנסת. אגב יש עמי בביתי - יהא נא הדבר כמוס עמנו - מעט משקה, למשל, יי"ש למ-כירה, שממשיך לי שפע פורתא, גם עז חולבת לי, אל תשלט בה עינא בישא, ואף היא תשפיע לי מעט מדדיה, וגם יש גואל קרוב לי בסביבה זו, איש אמיד ואדם חשוב, ואף הוא חונן ונותן, באונס או ברצון, וחוזר ונותן בשעת הדחק. וחוף לזה אני אומר לך, למשל, הבורא יתברך שמו הוא אב הרחמים וישראל רחמנים בני רחמנים, אומר אני לך, למשל, ומה יתאונן אדם חי?...

אף על זה ראויים הבטלונים לשבח, שהם שמחים בחלקם ואינם מן המהדרין כל כך באכילה ובהלבשה. אפילו אם הקפוטה של שבת, למשל, קרועה ומדולדלת ושוליה מזוהמים בטיט - אין חוששין לכך, העיקר שהיא בגד משי ומבהקת, ואם היא נעשית ככברה קרעים-קרעים בכמה מקומות והעור מציץ בהם, מה איכפת לנו, ולמאי נפקא מינה? מי פתי יעמד ויסתכל בזה? ולא יהא זה כ"פּיאָעטס" - במה גרע כחו של עור-הגוף מעקבות מגולין, וכי תפוח-עקבו של אדם לאו עור ובשר הוא? פת קיבר ותבשיל של גריסין למי שיש לו - סעודה מספקת וטובה היא, ואין צורך לומר "חלה" של סולת נקיה עם צלי "רוסילפלייש" בערב-שבת, למי שזוכה לכך, זהו ודאי מאכל מלכים, שאין בעולם יפה ממנו. וכשאתה עומד לפניהם ומספר, למשל, בשאר מטעמים ומיני מזונות, מלבד דגים ורוטב וצלי-קדירה ולפת, הרי דבריך נראים להם תמוהים ומשונים, וכל אחד מלגלג ואומר בדברי-חידודין כאלו אתה שוטה ומשטה בהם בדברי-הבאי - עורבא פרח, שכוי פרח באויר והטיל ביצה! חרוב שניטל לברכה בחמשה עשר בשבט, זהו אצלם המשובח בפירות הארץ, שאין כיוצא בו. כיון שרואים אותו - זכר ארץ-ישראל לפניהם בא, מסתכלים ומסתכלים בו ונאנחים, עיניהם ליה ואומרים: הוי, ותולכנו, אבינו אב הרחמן, קוממיות - קוממיות בכל דק-דוקיה וכונותיה, לארצנו - שהחרובין מאכל עזים שם... ומעשה אדם מישראל, שהביא פעם אחת למקומו תמר, ויהי לפלא, והיו כל בני העיר, למקטנם ועד גדולם, רצים לראותו. נטלו את החומש והראו בו באצבע, שהתמר, תמר זה, כתוב בתורה! אטו מילתא זוטרתא היא, זה התמר הרי הוא מארץ-ישראל!... הביטו לו - וארץ-ישראל נצנצה במחזה לנגד פניהם: הנה עוברים את הירדן! הנה מערת המכפלה! הנה קבר רחל אמנו! הנה כותל-מערבי! הנה טובלים ושולקים ביצים בחמי-טבריא! הנה עולים על ה-הזיתים, אוכלים חרובים ותמרים עד בלי די, ונותנים לתוך הכלים מלא חפנים מעפר הארץ!... אוי, אוי, היו נאנחים, ועיניהם מקור דמעה.

וַיְהִי הַיּוֹם וַיִּשְׁכַּב שְׁלֹמֹה תַּחַת תְּאֵנָה בְּגִנּוֹ, לָנוּם אֶת־תְּנוּמַת הַצִּהָרִים, וּשְׁנֵי שׁוֹמְרֵי רֹאשׁוֹ עוֹמְדִים עָלָיו דּוֹמֵם מֵרֵאשׁוֹתָיו וּמִנִּפְנָפִים בְּמִנִּיפּוֹת, לְהַשִּׁיב מֵעָלָיו אֶת־הַזְּבוּבִים. וַיְהִי אֲדָבָר נֶאֱחָזוּ שְׁמֹרוֹת עֵינָיו הַמֶּלֶךְ וַתַּעֲבֹר דְּבוּרָה קֶטְנָה מִשׁוֹטְטָה, וְהִיא לֹא הִשְׁגִּיחָהּ בְּמִנִּיפּוֹת, וַתֵּרֶד וַתֵּשֶׁב עַל אֵף הַמֶּלֶךְ וַתַּעֲקֹצָהוּ. וַיִּיקֹץ שְׁלֹמֹה וַיֵּתֶר מִמָּקוֹמוֹ. וַיַּדַּע אֶת־אֲשֶׁר נַעֲשָׂה לוֹ, וַיַּחֲר אָפּוֹ. כִּי חֵד הִכָּאֵב מָאֵד – כְּפִי הַמֶּאֱכָלֶת! וְגַם אָפּוֹ בָצַק וַיֹּאדָם כְּרָמוֹן. וַיִּבְקֹשׁ שְׁלֹמֹה אֶת־בֵּית הַמֶּרִי לַיִּסְרָה כְּזוֹדָנָה; וַיַּחֲפֹשׂ וַיִּמְשֹׁשׁ – וַאֲיַנְנָה, כִּי עַד כֹּה וְעַד כֹּה וְהַפּוֹחֶזֶת נִמְלָטָה עַל נִפְשָׁה וַתַּעֲלֶם.

וְאַף הַמֶּלֶךְ עוֹדְנוֹ תוֹפֵם וְצָבָה מִרְגַּע לְרַגַּע, וַיִּפְרֹץ לֵרֵב, עַד הָיִיתוֹ כְּקִשּׁוּא. וַיִּזְעַף לֵב הַמֶּלֶךְ בְּקִרְבּוֹ וּכְל־פָּנָיו הִפְכוּ חֹמֶץ. אִזְּ צוּה הַמֶּלֶךְ בְּחִמָּתוֹ לְהִבְהִיל אֶלָּיו אֶת־כְּל־הַדְּבוּרִים וְאֶת־כְּל־הַצִּרְעִים וְאֶת־כְּל־הַגְּזִים וְאֶת־כְּל־הַיִּתְּנוּשִׁים וְאֶת־כְּל־הַיִּבְחֹשִׁים וְאֶת־כְּל־הַבָּקוֹת הַדִּשְׁקוֹת וְהַדִּשְׁקוֹת אֲשֶׁר בְּגִנּוֹ וְאֲשֶׁר בְּכָל־סִבְיבוֹתָיו, הַקְּרוּבִים וְהַרְחוּקִים. וַיַּחֲרְדּוּ מִסָּנִיָּהֶם וּמִכּוֹרוֹתֵיהֶם כְּל־הַדְּבוּרִים וּכְל־הַצִּרְעִים וּכְל־הַיִּתְּנוּשִׁים וּכְל־יֵתֶר בְּנֵי הַזִּמְזוּמִים לְמִינֵיהֶם, וַיִּנְהָרוּ מֵאֲשֶׁרֵהֶם שֵׁם מִקְרֹב וּמִרְחוֹק, וַיֵּרְדּוּ אֶל הַמֶּלֶךְ מִחֲנוֹת מִחֲנוֹת, הַמוֹנִים הַמוֹנִים, כְּכֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם לֵרֵב, מִלְכָּה מִלְכָּה וְנַחִילָה, מִחֲנָה מִחֲנָה וּגְגִידוֹ, וְכֹלָם בְּהוֹלִים, וְכֹלָם הוֹמִים, וְכֹלָם מְזֻמְזָמִים, וְכֹלָם שׁוֹקֵקִים, מִשְׁתָּאִים לְדַעַת: מָה הַדְּבָר? מַה־זֶּה וְעַל מַה־זֶּה?

וְהַמֶּלֶךְ בְּחֵרוֹת אָפּוֹ רָסַע בְּרִגְל וַיִּקְרָא:

”הֵס!”

וְדַמְמַת אֱלֹהִים נִפְלָה פִּתְאִים בְּכָל־הַמַּחֲנוֹת. אֵין נוֹדֵד בְּנֶף וּמִזְמָזִם. אַז הִכִּירוּ וַיִּדְעוּ כָּל־סָם כִּי אָבִן גְּדוֹל וְעֶצוֹם הָאֵף, עֲצוֹם וְרַב עַד מְאֹד.

וְאִם הַמֶּלֶךְ פָּשָׁה בִּינְתֵימֵי הוֹסֵף וּפָשָׁה וַיְהִי כְּנֹאד מִמֶּלֶא עַד שִׁפְתוֹ חֲדוּדֵי זְכוּכִית וּמִחֲטִים דְּקִים וְלוֹהֲטִים הַבּוֹקִים לְצֹאת. וַיִּצְעַק הַמֶּלֶךְ בְּכֹאבוֹ וּבְחִמַּת אָפוֹ הַבּוֹעֵר:

”מִי בָכֶם בֶּן הַבְּלִיעַל אוֹ בֵּת נְעוּת הַמֵּרְדּוּת אֲשֶׁר מָלְאוּ לְבָבוֹ, אוֹ מִלֵּאָה לְבָהּ, לַעֲשׂוֹת לַמֶּלֶךְ כֹּה!”

ובאמור המלך "כה!" ויגע בהן ידו אל הנאד, כמראה באצבע: ראו, מה עוללתם למלך!

רגע תחרישו הדבורים, כי נדהמו מאד מפחד המלך וגערתו; ואולם ברגע השני התאוששו מעט, ותעבר המיה חרישית ממחנה אל מחנה, המית מבוכה ותמהון לבב; הוי, הוי, מי ומי עשה את התועבה? מי הוא זֶז־זֶז ואי־זֶז־זֶז הוא?

ועד הם מזמזמים חרש ודבורה קטנה התנשאה מקרב המחנה, ותישר ותעף עד לפני המלך ותעמד ותאמר:
 "הנני בידך, אדוני המלך! אנכי החוטאת!"

“אֵת! - נָהֵם שְׁלֹמֹה כְּכַפִּיר וְאָפוּ כִלְפִיד יִבְעֶר - עַל אֵף הַמֶּלֶךְ? וְלֹא יִגְרַת מִפְּנֵי הָאֵף?”

“אל באף, אדוני המלך! חלילה לבת אמתך מפגע בזדון באף משיח יי, כי רק מאולת ומבלי דעת. ואני דבורה קטנה ורכה, גמי מספר, וסכלה, סכלה אני מאד. לא למדתי עוד דעת להבחין בין אף לפרח ובין אף לאף. ואף כי אף אדוני המלך, אשר ריח לו פשוטן ומראה לו כתפוח. התחשב לדבורה בת לא בינות לחטאת, אם בשוטה אחרי עיניה חמדה רגע אחד בלבה אף נהדר ומפאר כזה, ותעט אליו למץ ממנו קרט צוף?”

בַּחֲמֵץ פָּנֵי הַמֶּלֶךְ נִגְלוּ כֹה וְכֹה שְׁנַיִם שָׁלֹשׁ צִחְצוּחֵי דָבֶשׁ וְחֲצִי רֹגַע נִדְמָה כִּי בְּאַחַד מִן הַקְּמָטִים הַדְּקִים אֲשֶׁר מִסְבִּיב לְזוּיוֹת שִׁפְתָיו כָּאלוֹ חֲתָרָה לַעֲלוֹת גַּם בֵּת-בֵּת-שְׁחוֹק כָּל-שָׂהִיָּא. אֵין זֹאת כִּי אִם יִשְׁרָה בֵּת-הַדְּבוּרָה הַחֲרוּצָה בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ. וְאוֹלָם הַמֶּלֶךְ זָכַר כִּרְגַע אֶת-עֲזוֹז אָפּוֹ וִירְעַם פָּנָיו וַיֹּאמֶר:

”וימה בפיו עוד, הפוחזת? רואה אני כי שפתך אפתך. אין זאת כי אם לקחת את-לשונך מזקנתך אשת לפידות, מנוחתה כבוד.”

וְהַדְּבֹרָה הוֹסִיפָה אִמָּץ וּתְדַבֵּר:

”ולו יהי כי חטאתי, האין תפארת מלכים נשא פשע? תקטן ותצער נא אפוא היום הזה בעיני המלך גם חטאת בת אמתך הדלה כקטן שכלה וכצער ימיה והארכת לה את-אפך אך הפעם. ומי יודע אם לא יבא יום ומצא אדוני המלך חפץ ומועיל גם בקטנת ארץ כמוני והשיבותי גמול לאדוני המלך.”

הדברים האלה הצהילו כה את-לב המלך עד כי סרה כמעט מעליו כל-רוחו הרעה, ובתתו קולו בשחוק ענה ויאמר:
 "אי עזת מצח? הבד ימצא המלך חפץ ומועיל? אם את תגמלי לו? נוסי כרגע, ואם אין..."
 עוד הדבר בפי המלך והדבורה הקטנה פרשה כנפים ואיננה.

ואולם המלך באשר החל לצחוק, צחוק צחק עד אין כח, ויתנווד כלולב ביד מנענעו מרב צחוק, ובתתו גדיו על חלציו קרא:

“הוי, הוי, סמכוני באששות! רפדוני בתפוחים! השמעתי? היא תשיב גמול למלך!...”

וְכָטוֹב לֵב הַמֶּלֶךְ בְּצָחוֹק, וַיֵּשֶׁא גַם לְכָל־הַדְּבָרִים בְּעִבּוֹר הַדְּבוּרָה הַסֵּטְנָה בֵּת הַחִיל וַיִּשְׁלַח מַעְלָיו בְּשָׁלוֹם.
וְהַמֶּלֶךְ מָרַח בַּעֲצַת הַרְּפָאִים עַל אִפּוֹ אֶת־אֲשֶׁר מָרַח, וַיִּרְפָּא, וַיֵּשֶׁב אִפּוֹ וַיְהִי כְּבָרְאִשׁוֹנָה. וּבְרַב הַיָּמִים וְלֹא זָכַר הַמֶּלֶךְ
אֶת־בֵּת הַדְּבָרִים וַיִּשְׁכַּחנָּה.

[illegible]

ואלו ספרות בגובה הלטינית 1234567890

"כל ימי - כך מספר בנימין השלישי בעצמו - כל ימי נתגדלתי בק"ק בטלון, דמתקריא טונוידיבקה, בה היתה הורתי ולידתי, בה למדתי ודעה קניתי, ובה נשאתי, למזל-טוב, את זוגתי הצנועה מרת זלדה תחיה." בטלון היא עיר קטנה באחד המקומות הנשכחים מרגל אדם, ודבר אין לה כמעט עם הישוב, וכשיזדמן לשם פעמים אחד מעוברי-דרך, משגיחים לו מן החלונות ומציצים מן החרכים, משתוממים ומשתאים: מי הוא זה ומאין זה, מה לו פה ומי לו פה, ולמה נתכוון בביאתו? מפני שביאה בעלמא בלא כלום אי אפשר, וכי לחנם נושא אדם את רגליו והולך ובא על לא דבר! מסתמא יש דברים בגו, ואין המקרה הזה אומר אלא דרשני - הבה נתחכמה לו!... והנה המולה וקול דברים ובטלונים נאספים - זה בא בחכמתו וזה בבקיאותו בהויות-העולם, ולהשערות וסברות אין קץ. ישישים עומדים ומספרים לדוגמא מעשה בפלוני ופלוני שנזדמנו לקק"ם בשנת כך וכך. מנבלים את פיהם במילי-דבדיחותא, שהשתיקה יפה להן. הגברים מחזיקים איש בפאת-זקנו ומשחקים; זקנות עושות עצמן כוע-סות וגוערות בהלצנים בניזפה וגיוחך כאחד; נשים צעירות משפילות ראשן, יד לפה ושוחקות בתרועה. השיחה בענין זה מתגלגלת מבית לבית, ככדור של שלג, ובדרך הלוכה היא מתגדלת יותר ויותר עד שהיא מתגלגלת ובאה ללשכת אחורי התנור בבית-המדרש, לאותו מקום שהוא מקלט לכל מיני שיחות וסודות בעסקי משפחה, במילי-דשמיא ובמילי-דעלמא - בעניני המדינות, בשומת עשרו של קורח ורכושו של רוטשילד ושאר הנגידיים המפורס-מים, ובספורי-מעשיות על עשרת השבטים ועל "היהודים האדמונים" וכיוצא בהם - ושם יעיין בהם ועד מיוחד של בטלנים יהודים בעלי-צורה, שמפקירים נשיהם ובניהם ועוסקים בכל הענינים הללו באמת ואמונה, שלא על מנת לקבל שכר על טרחם ועמלם אפילו פרוטה אחת. מלשכת אותו בית-דין של מטה הענינים הולכים פעמים ועולים לבית-דין של מעלה על האיציטבא העליונה בבית-המרחץ ונחתכים שם במותב פני העיר ובעלי-הבתים החשובים. התוגר כמעט שלא היה נפגע פעם אחת בישיבה של מעלה זו, ואלמלא פרקליטים אחדים שהיו לו שם אותה שעה מי יודע מה היה בסופו, ורוטשילד העלוב אף הוא כמעט שלא הפסיד בענין רע ממון הרבה, כדי עשרה או עשרים מיליון, ונעשה נס ונתגברה החמימות על האיציטבא העליונה בהיסח-הדעת והיתה שעת רצון לזכות אותו בריוח מרובה של אלפי-אלפים אדומים בבת-אחת!

ובעצמם בני העיר בטלון רובם ככלם אביונים גדולים וקבצנים נוראים, לא עליכם, אבל הכל מודים שהם אביונים שמחים, קבצנים טובי-לב, ובעלי-בטחון משונים. כשאתה שואל את הבטלוני: רבי יהודי, במה אתה עוסק וממה אתה ניזון? הוא עומד מבולבל ואינו יודע מה להשיב. ולאחר שנתישבה דעתו עליו הוא משיב לך בגמגום כהאי לישנא:

- ניזון, ממה אני ניזון, למשל! הבל הבלים! יש אלהים, אומר אני לך, למשל, היושב וזן את כל בריותיו בטובו הגדול. מזון לא חסר ואל יחסר לנו, אומר אני לך, למשל.

- אף על פי כן עסקך במה? איזו אומנות או פרנסה מן הפרנסות בידך?

- יהי שם ה' מבורך. אני, כשם שאני לפניך בקומתי וצביוני, למשל, מתנה טובה יש לי מאת השם יתברך: פרקי נאה וקולי נעים! והריני עובר לפני התבה ומתפלל מוספים בימים הנוראים באחת העירות בסביבה זו. מוהל אומן אני ונוקד מצות, שאין דוגמתי בעולם, ופעמים מזווג זווגים אני, גם אחוזת-עולם לי - כמו שאתה רואה אותי, למשל - מקום לשבתי בבית הכנסת. אגב יש עמי בביתי - יהא נא הדבר כמוס עמנו - מעט משקה, למשל, יי"ש למכירה, שממשיך לי שפע פורתא, גם עז חולבת לי, אל תשלט בה עינא בישא, ואף היא תשפיע לי מעט מדדיה, וגם יש גואל קרוב לי בסביבה זו, איש אמיד ואדם חשוב, ואף הוא חונן ונותן, באונס או ברצון, וחוזר ונותן בשעת הדחק. וחוף לזה אני אומר לך, למשל, הבורא יתברך שמו הוא אב הרחמים וישראל רחמנים בני רחמנים, אומר אני לך, למשל, ומה יתאונן אדם חי!...

אף על זה ראויים הבטלונים לשבח, שהם שמחים בחלקם ואינם מן המהדרין כל כך באכילה ובהלבשה. אפילו אם הקפוטה של שבת, למשל, קרועה ומדולדלת ושוליה מזוהמים בטיט - אין חוששין לכך, העיקר שהיא בגד משי ומבהקת, ואם היא נעשית ככברה קרעים-קרעים בכמה מקומות והעור מציץ בהם, מה איכפת לנו, ולמאי נפקא מינה? מי פתי יעמד ויסתכל בזה? ולא יהא זה כ"פיאָעטס" - במה גרע כחו של עור-הגוף מעקבות מגולין, וכי תפוח-עקבו של אדם לאו עור ובשר הוא? פת קיבר ותבשיל של גריסין למי שיש לו - סעודה מספקת וטו-בה היא, ואין צורך לומר "חלה" של סולת נקיה עם צלי "רוסילפלייש" בערב-שבת, למי שזוכה לכך, זהו ודאי מאכל מלכים, שאין בעולם יפה ממנו. וכשאתה עומד לפנייהם ומספר, למשל, בשאר מטעמים ומיני מזונות, מלבד דגים ורוטב וצלי-קדירה ולפת, הרי דבריך נראים להם תמוהים ומשונים, וכל אחד מלגלג ואומר בדברי-חידודין כאלו אתה שוטה ומשטה בהם בדברי-הבאי - עורבא פרח, שכוי פרח באויר והטיל ביצה! חרוב שניטל לברכה בחמשה עשר בשבט, זהו אצלם המשובח בפירות הארץ, שאין כיוצא בו. כיון שרואים אותו - זכר ארץ-ישראל לפנייהם בא, מסתכלים ומסתכלים בו ונאנחים, עיניהם ליה ואומרים: הוי, ותולכנו, אבינו אב הרחמן, קוממיות - קוממיות בכל דקדוקיה וכוונותיה, לארצנו - שהחרובין מאכל עזים שם... ומעשה אדם מישראל, שהביא פעם אחת למקומנו תמר, ויהי לפלא, והיו כל בני העיר, למקטנם ועד גדולם, רצים לראותו. נטלו את החומש והראו בו באצבע, שהתמר, תמר זה, כתוב בתורה! אטו מילתא זוטרתא היא, זה התמר הרי הוא מארץ-ישראל!... הביטו לו - וארץ-ישראל נצנצה במחזה לנגד פניהם: הנה עוברים את הירדן! הנה מערת המכפלה! הנה קבר רחל אמנו! הנה כותל-מערבי! הנה טובלים ושולקים ביצים בחמי-טבריא! הנה עולים על הר-הזיתים, אוכלים חרובים ותמרים עד בלי די, ונותנים לתוך הכלים מלא חפנים מעפר הארץ!... אוי, אוי, היו נאנחים,

וְהִי הַיּוֹם וַיִּשְׁכַּב שְׁלֹמֹה תַּחַת תְּאֵנָה בְּגִנוֹ, לָנוּם אֶת־תְּנוּמַת הַצִּהְרִים, וְשָׁנִי שׁוֹמְרֵי רֹאשׁוֹ עֹמְדִים עָלָיו דּוֹמָם מֵרֹאשׁוֹתָיו וּמִנִּפְנָפִים בְּמִנִּיפּוֹת, לְהִשָּׁיב מֵעָלָיו אֶת־הַזְּבוּבִים. וְהִי אַךְ נֶאֱחָזוּ שְׁמוּרוֹת עֵינֵי הַמֶּלֶךְ וַתַּעֲבֹר דְּבוּרָה קִטְנָה מְשׁוֹטְטָה, וְהִיא לֹא הִשְׁגִּיחָה בְּמִנִּיפּוֹת, וַתֵּרֶד וַתֵּשֶׁב עַל אֵף הַמֶּלֶךְ וַתַּעֲקָצֶהוּ. וַיִּיקֶץ שְׁלֹמֹה וַיִּתֵּר מִמְּקוֹמוֹ. וַיֵּדַע אֶת־אֲשֶׁר נַעֲשָׂה לוֹ, וַיַּחֲרֹ אָפוֹ. כִּי חַד הִכָּאֵב מָאֵד – כִּפִּי הַמַּאֲכָלִת! וְגַם אָפוֹ בָּצַק וַיֵּאָדֶם כְּרֵמוֹן. וַיִּבְקֹשׁ שְׁלֹמֹה אֶת־בַּת הַמֶּרִי לַיִּסְרָה כְּזֹדוֹנָה; וַיַּחֲפֹשׂ וַיִּמְשֹׁשׁ – וַאֲיַנְנָה, כִּי עַד כֹּה וְעַד כֹּה וְהַפּוֹחֲזֹת נִמְלָטָה עַל נַפְשָׁה וַתַּעֲלֶם. וְאַף הַמֶּלֶךְ עֹדְנָה תּוֹפֵחַ וְצָבָה מִרְגַּע לְרֻגַּע, וַיִּפְרָץ לָרֵב, עַד הָיִיתוּ כִּשְׁוֹא. וַיִּזְעַף לֵב הַמֶּלֶךְ בְּקִרְבּוֹ וְכָל־פָּנָיו הִפְכוּ חִמְץ.

אִזְ יֵצוּה הַמֶּלֶךְ בַּחֲמָתוֹ לְהַבְהִיל אֵלָיו אֶת־כָּל־הַדְּבוּרִים וְאֶת־כָּל־הַצִּרְעִים וְאֶת־כָּל־הַגִּזְיִים וְאֶת־כָּל־הַיִּתּוּשִׁים וְאֶת־כָּל־הַיִּבְחוּשִׁים וְאֶת־כָּל־הַבִּקּוֹת הַדִּקּוֹת וְהַדִּקּוֹת מִן הַדִּקּוֹת אֲשֶׁר בְּגִנוֹ וְאֲשֶׁר בְּכָל־סְבִיבוֹתָיו, הַקְּרוּבִים וְהַרְחֻקִּים. וַיִּחְרְדוּ מִסָּגִיחָם וּמִפְּוֹרוֹתֵיהֶם כָּל־הַדְּבוּרִים וְכָל־הַצִּרְעִים וְכָל־הַיִּתּוּשִׁים וְכָל־יֵתֶר בְּנֵי הַזְּמֻזְמוּמִים לְמִיגִיחָם, וַיִּנְהָרוּ מֵאֲשֶׁרֵהֶם שֵׁם מִקְרֹב וּמִרְחֹק, וַיִּרְדּוּ אֶל הַמֶּלֶךְ מִחֲנוֹת מִחֲנוֹת, הַמוֹנִים הַמוֹנִים, כְּכֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם לָרֵב, מִלֶּכָּה מִלֶּכָּה וְנִחִילָה, מִחֲנָה מִחֲנָה וְנִגִּידוֹ, וְכָלֶם בְּהוֹלִים, וְכָלֶם הוֹמִים, וְכָלֶם מְזֻמְזָמִים, וְכָלֶם שׁוֹקֵקִים, מִשְׁתָּאִים לְדַעַת: מָה הַדְּבָר? מַה־זֶּה וְעַל מַה־זֶּה?

וְהַמֶּלֶךְ בַּחֲרוֹת אָפוֹ רָסַע בְּרָגֶל וַיִּקְרָא:

”הִס!”

וְדַמְמַת אֱלֹהִים נָפְלָה כְּתָאֵם בְּכָל־הַמִּחֲנוֹת. אֵין נוֹדֵד כֶּנֶף וּמְזֻמָּם. אִזְ הִכִּירוּ וַיֵּדְעוּ כָּלֶם כִּי אֶבֶן גְּדוֹל וְעֶצוֹם הָאֵף, עֶצוֹם וְרֵב עַד מָאֵד.

וְאַף הַמֶּלֶךְ פָּשָׂה בִּינְתִים הוֹסֵף וּפָשָׂה וַיְהִי כִּנְאֵד מִמֶּלֶא עַד שִׁפְתוֹ חֲדוּדֵי זְכוּכִית וּמַחֲסִים דִּקִּים וְלוֹהֲטִים הַבּוֹקָעִים לְצֵאתוֹ. וַיִּצְעַק הַמֶּלֶךְ בְּכָאֵבוֹ וּבַחֲמָתוֹ אָפוֹ הַבּוֹעֵר:

”מִי בָכֶם בֶּן הַבִּלְעַל אוֹ בַת נַעֲוֹת הַמִּרְדּוֹת אֲשֶׁר מִלְּאוֹ לָבוֹ, אוֹ מִלְּאָה לָבָה, לַעֲשׂוֹת לַמֶּלֶךְ כֹּה!”

וּבִאֲמֹר הַמֶּלֶךְ ”כֹּה!” וַיִּנָּע בְּהוֹ יָדוֹ אֶל הַנֵּאֵד, כְּמִרְאָה בְּאֶצְבָּע: רָאוּ, מָה עוֹלָלְתָם לַמֶּלֶךְ!

רָגַע הַחֲרִישׁוֹ הַדְּבוּרִים, כִּי נִדְּהֶמוּ מָאֵד מִפְּחַד הַמֶּלֶךְ וְגַעֲרָתוֹ; וְאוֹלָם בְּרֻגַּע הַשָּׁנִי הִתְאוּשְׁשׁוּ מַעַט, וַתַּעֲבֹר הַמִּנָּה חֲרִישִׁית מִמִּחֲנָה אֶל מִחֲנָה, הַמִּנָּה מְבוּכָה וְתַמְהוֹן לָבָב; הוּי, הוּי, מִי וְמִי עָשָׂה אֶת הַתּוֹעֲבָה? מִי הוּא זֶה־זֶה וְאִי־זֶה הוּא?

וְעַד הֵם מְזֻמְזָמִים חֲרַשׁ וּדְבוּרָה קִטְנָה הִתְנַשְּׂאָה מִקְרֵב הַמִּחֲנָה, וַתִּישֵׁר וַתַּעֲף עַד לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וַתַּעֲמֹד וַתֹּאמֶר:

”הִנְנִי בְּיָדְךָ, אֲדוֹנִי הַמֶּלֶךְ! אֲנִכִּי הַחוּטָאִת!”

”אֵת? – נִהֵם שְׁלֹמֹה כְּכַפִּיר וְאָפוֹ כְּלִפִּיד יִבְעַר – עַל אֵף הַמֶּלֶךְ? וְלֹא נִגְרַת מִפְּנֵי הָאֵף?”

”אַל בָּאֵף, אֲדוֹנִי הַמֶּלֶךְ! חִלְיִלָּה לְבַת אֲמָתְךָ מִפְּגַע בְּזֻדּוֹן בָּאֵף מְשִׁיחַ יָד, כִּי רַק מֵאוֹלֶת וּמִבְּלִי דַעַת. וְאַנִּי דְבוּרָה קִטְנָה וְרַכָּה, נְמִי מִסִּפֵּר, וְסִכְלָה, סִכְלָה אֲנִי מָאֵד. לֹא לְמִדְתִּי עוֹד דַּעַת לְהִבְחִין בֵּין אֵף לְפֶרֶחַ וּבֵין אֵף לָאֵף. וְאַף כִּי אֵף אֲדוֹנִי הַמֶּלֶךְ, אֲשֶׁר רִיחַ לוֹ כְּשׁוֹשׁן וּמִרְאָה לוֹ כְּתַפּוּחַ. הִתְחַשַּׁב לְדְבוּרָה בַּת לֹא בִינּוֹת לַחֲטָאִת, אִם בְּשׁוּטָה אַחֲרֵי עֵינֶיהָ חֲמִדָה רָגַע אֶחָד בְּלָבָה אֵף נִהָדֵר וּמִפְּאָר כְּזֶה, וַתַּעַט אֵלָיו לְמֶץ מִמֶּנּוּ קִרְט צוּף?”

בַּחֲמֶץ פָּנֵי הַמֶּלֶךְ נִגְלוּ כֹּה וְכֹה שְׁנַיִם שְׁלֹשָׁה צַחְצוּחֵי דָבֶשׁ וְחֹצֵי רָגַע נִדְּמָה כִּי בְּאֶחָד מִן הַקְּמִטִּים הַדִּקִּים אֲשֶׁר מִסְבִּיב לְזוּיוֹת שִׁפְתָיו כְּאֵלוֹ חֲתָרָה לַעֲלוֹת גַּם בַּת־בַּת־שְׁחוּק כָּל־שְׁהִיא. אֵין זֹאת כִּי אִם יִשְׁרָה בַּת־הַדְּבוּרָה הַחֲרוּצָה בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ. וְאוֹלָם הַמֶּלֶךְ זָכַר כְּרֻגַּע אֶת־עֲזוֹזוֹ אָפוֹ וַיִּרְעַם פָּנָיו וַיֹּאמֶר:

”וַיִּמָּה בְּפִיד עוֹד, הַפּוֹחֲזֹת? רֹאֵה אֲנִי כִּי שִׁפְתְּךָ אֲתֵּךְ. אֵין זֹאת כִּי אִם לִקְחַת אֶת־לְשׁוֹנְךָ מִזְקִנְתְּךָ אֲשֶׁת לִפִּידוֹת, מְנוּחָתָה כְּבוֹד.”

וְהַדְּבוּרָה הוֹסִיפָה אִמְץ וַתִּדְבֹּר:

”וְלוֹ יְהִי כִּי חֲטָאִתִּי, הָאֵין תִּפְאָרֶת מַלְכִּים נִשָּׂא פֶשַׁע? תִּקְטֹן וַתַּעֲצֹר נָא אִפּוֹא הַיּוֹם הַזֶּה בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ גַּם חֲטָאִת בַּת אֲמָתְךָ הַדִּלָּה כְּקִטְטֹן שְׁכִלָה וְכָעֵר יְמִיָּה וְהִאֲרִכְתָּ לָהּ אֶת־אֶפְדָּךְ אֶךְ הַפַּעַם. וּמִי יוֹדַע אִם לֹא יָבֵא יוֹם וּמִצָּא אֲדוֹנִי הַמֶּלֶךְ חָפֵץ וּמוֹעִיל גַּם בְּקִטְנָת אֶרֶץ כְּמוֹנִי וְהַשִּׁיבוֹתִי גְמוּל לְאֲדוֹנִי הַמֶּלֶךְ.”

וְהַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הִצְהִילוּ כֹּה אֶת־לֵב הַמֶּלֶךְ עַד כִּי סָרָה כְּמַעַט מֵעָלָיו כְּלִירוֹחוֹ הִרְעָה, וּבִתְתּוֹ קוֹלוֹ בְּשְׁחוּק עָנָה וַיֹּאמֶר:

”אִי עֲזַת מִצַּח? הִבֵּךְ וּמִצָּא הַמֶּלֶךְ חָפֵץ וּמוֹעִיל? אִם אֵת תִּגְמְלִי לוֹ? נוֹסִי כְּרֻגַּע, וְאִם אֵין...”

עוֹד הַדְּבָר בְּפִי הַמֶּלֶךְ וְהַדְּבוּרָה הִקְטִינָה פֶּרֶשָׁה כְּנִפְיָם וַאֲיַנְנָה.

וְאוֹלָם הַמֶּלֶךְ כְּאֲשֶׁר הִחַל לַצְּחוּק, צְחוּק צָחַק עַד אֵין כֹּחַ, וַיִּתְנוּדַד כְּלוּלָב בִּיד מְנַעֲנְעוֹ מִרְבַּ צְחוּק, וּבִתְתּוֹ יָדָיו עַל חִלְצֵיו קָרָא:

”הוּי, הוּי, סְמִכּוֹנִי בְּאִשִּׁישׁוֹת! רַפְדּוֹנִי בַּתְּפּוּחִים! הַשְּׁמַעְתָּם? הִיא תִּשָּׁיב גְמוּל לַמֶּלֶךְ!...”

וְכִטּוֹב לֵב הַמֶּלֶךְ בַּצְּחוּקוֹ, וַיִּשָּׂא גַם לְכָל־הַדְּבוּרִים בַּעֲבוּר הַדְּבוּרָה הִקְטִינָה בַּת הַחִיל וַיִּשְׁלַחַן מֵעָלָיו בְּשָׁלוֹם.

וְהַמֶּלֶךְ מִרְחַב בְּעֶצֶת הַרּוֹפְאִים עַל אָפוֹ אֶת־אֲשֶׁר מִרְחַ, וַיִּרְפָּא, וַיֵּשֶׁב אָפוֹ וַיְהִי כְּבִרְאשׁוֹנָה. וּבִרְבַּ הַיָּמִים וְלֹא זָכַר הַמֶּלֶךְ אֶת־בַּת הַדְּבוּרִים וַיִּשְׁכַּחָנָה.